

Num. Al. Cas. 8. num. 22.

DECISIONVM

SEV DIFFINITIONVM
CAVSARVM PERVSINARVM
ET PROVINCIAE VMBRIAE

Pars Prima.

Duple

IOSEPHO LVDOVICO AB ASSISIO I. V. D.
Perusiae, & Prouinciæ Umbriæ Auditore
Generali Authore.

*In quibus adsunt ferè omnia, qua ad praxim sunt necessaria, & quod in
vnaquaque Decisione continetur, miro ordine, accurataque
fide, in fronte cuiusque appositum videbis.*

Cum Summariis, Argumentis, & Repertorio omnium materiarum.

Hac postrema æditione omnibus mendis ab eodem Authore recognitz
atque repurgatæ.

CVM PRIVILEGIO.

V
I
R
T
U
S
I
S
I
C

C
E
D
I
T
I
N
V
I
D
I
A.

Venetijs, Apud Damianum Zenarum. M D LXX X.

COLL. SOC. IESV SALM. EX DONO REGVM.

GREGORIO XIII.

PONT. OPT. MAX.

IOSEPHVS LVDOVICVS ASISIAS, PERVSIAE,
& Vmbria, Auditor, Felicitatem.

IN maxima atq; communi totius Christianæ Reip. lætitia, & gratulatione dabis mihi quoque hanc veniam, Beatif. Pater, si & ego quâquam ita à te rebus omnibus disto, ut vix, aspirare ad te liceat, adiero, sanctissimos pedes tuos osculaturus, ac de celsissimo, cœlesti dignitatis gradu, in quo nunc es collocatus, quo quidem secundum Deum nullus est maior: vere atque ex aio gratulaturus. video nanque, mecumque magna quadã cum admiratione cogito, quãtum sis bonum cõsecutus, quo & ceteris mortalib. præstas omnib. & proxime ad Deum accedis, neque vero tãtum gratulor, q̃ Pont. Maximus factus sis: quod aliis multis contingit, quãtum, quòd ita factus, ut nesciam, an ulli vnquã ali contigerit, quãdo enim aliàs auditum est, Amplissimos Ecclesiæ Antistites altero die simul ad creandum summum Pontificẽ coactos esse; altero vero creasse? quod quidẽ perspicuum fuit diuinæ uoluntatis argumentum. cum enim optimus & clementissimus Deus suæ semper Ecclesiæ cõsuluerit, tum uero his turbulentissimis, ac periculosis temporibus clementiæ, prouidentięque iudicium dedit, cū immanissimus Turca perpetuus

DECISIONVM

CLARISS. DOCTISSIMI Q.

IVR. VTRIVSQ. DOCTOR.

DOMINI IOSEPHI LVDOVICI AB ASISIO,
Perusiæ, & Vmbriæ Auditoris generalis.

Pars Prima.

CONTINENS SEXAGINTA PRACTICABILES

controversias, seu quæstiones iudiciales ab ipso decisas, in

frequentioribus materijs, quæ in praxi

controversari solent.

DECISIO PRIMA.

S V M M A R I V M.

- 1 **F**URIOSVS non habens dilucida intervalla, etiam quod ri-
te testatus fuerit, nisi probetur quod tempore actus gesti erat
sanae mentis, eius testamentum non valet, sed contra infra num. 13.
- 2 Furiosus quicquid agit ignorat.
- 3 Ampliatu hoc procedere licet furiosus disponat ad pias causas.
- 4 Iudex debet sequi voluntatem patris.
- 5 Furiosi contractus non valet sicut nec testamentum.
- 6 Vbi intellectus abest, ibi furor ad est.
- 7 Testamentum vel alienatio furiosi non tenet, licet contrahens cum putet
sanae mentis.
- 8 Fatuitas praesumitur ex donatione, declara vt infra num. 15.
- 9 Actus quod valeat in dubio debet interpretari.

A Sanae

DECISIONVM
SEV DIFFINITIONVM
CAVSARVM PERVSINARVM,
ET PROVINCIAE VMBRIÆ,
Pars Secunda.

Authore Iosepho Ludouico ab Afisio, I. V. D. dudum Perusiæ, &
Vmbriæ, nunc verò prouinciæ Marchiæ Anconitanæ
tertia vice Generali Auditore.

*In quibus adsunt ferè omnia quæ ad praxim sunt necessaria, & quod in vnaquaque
Decisione continetur, miro ordine, accuratâq; fide, in fronte
cuiusque appositum videbis.*

Cum Summarijs, Argumentis, & Repertotio omnium materiarum.

CVM PRIVILEGIO.

VENETIS, Apud Damianum Zenarum. M D LXXVIII.

ILLVSTRISSIMO,
ET REVERENDISS.
DOMINO,

D. Alexandro S. R. E. Cardinali Sfortiæ,
Patronoq; suo Obseruandis.

IOSEPHVS LVDOVICVS ASISIAS,
Prouinciæ March. Anconitanæ Auditor,
S. P. D.

DOSSEM fortasse cuiusdam am-
bitionis nomine suspectus esse
(Cardinalis, ac patrone Amplif-
sime) quòd cum Perusinas Um-
briaq; Decisiones ediderim, il-
larum alteram partem Summo
Pontifici, alteram verò tibi dicare sim ausus; eiusq;
mei facti rationem suspicabitur extitisse, vel quòd
inire gratiam voluerim ab eis, qui cæteris fortuna
ac dignitate præstent, vel quòd eos mihi patronos
comparatim, quibuscum contendere nemo vel au-
deat vel possit. Sed huiusmodi homines haud re-
cte reum exploratum habent sensum, cum eo ipse
sim ingenio, vt fortunam non multi faciam: eos ve-
rò qui virtute pollent, eaq; duce amplissimam ac-
secuti sunt fortunam, omni studio colam, venerer,
& admirer. Quamobrem non ea me ratio impu-

DECISIONVM

SEV

DIFFINITIONVM

CAVSARVM PERVSINARVM,

ET PROVINCIÆ VMBRIÆ,

Pars Secunda.

*Authore Josepho Ludouico ab Assisio l. V. D. dudum
Perusia & Umbria, nunc verò Prouincia Marchia
Anconitanae tertia vice generali Auditore.*

DECISIO LXI.

SVMMARIVM.

- 1 *Spolians non debet audiri nisi purgauerit spoliū vsq; ad nummum.*
- 2 *Uxor habet retentionem bonorum viri pro sua dote mortuo viro.*
- 3 *Uxor potest sibi mutare causam suæ possessionis pro retentione suarum dotium, hoc tamen procedit dummodo animo constituat velle possidere ex dicta noua causa, & nu. 4. quia voluntas in animo retēta nihil operatur, & nu. 5. & voluntatis mutatio non præsumitur, & nu. 7. & nisi appareat de mutatione volūtatis, cēsetur possidere iure familiaritatis. nu. 6.*
- 8 *Uxor tunc potest retinere bona mariti, quando possessio est vacans, secus si ab hæredibus viri fuerit occupata.*
- 9 *Dotalis rei dominium post mortem viri ipso iure reuertitur ad uxorem, secus tamen possessio. & nu. 10.*
- 11 *Contrarius non debet audiri.*
- 12 *Ususfructuarius tenetur cauere de restituendo finito usufructu, non solum stabilia, sed etiam mobilia.*
- 13 *Mobilia debent æstimari, & habetur ratio ad tempus consignationis siue traditionis, non autem restitutionis, & infra nu. 15.*
- 14 *Satisfactio est danda de vtendo & fruendo arbitrio boni viri, & de restituendo mobilia si non reperiuntur deteriorata, aliàs de restituendo pre-*

A cium: